

Τομεῖς δέ, μετὰ τὴν ἄτεχνον ταύτην ἀλλὰ πιστὴν ἀνάλυσιν τῆς « Περιγήθεως τοῦ νέου Ἀναχάρσιδος », ἐσταθμώσατε δεόντως τὰς κατηγορίας ταύτας διὰ τῆς ἀκριβεστάτης πλάστιγγος τῆς ὑμετέρας κρίσεως· ἐπειδόπειτε περὶ τῆς ἔξοχου ἀξίας τοῦ ἀριστουργήματος τούτου, τὸ ὅποῖον, πρὸς τὰς ἄλλας αὐτοῦ ἀρεταῖς ταῖς ἀπανταχοῦ τῆς Οἰκουμένης ἀναγνωριζομέναις, παρέχει ἡμῖν τὴν ἴδιατέραν καὶ ἀνέκθεστὸν ἱδονὶν τῆς ἀποκλειστικῆς τῶν ὑμετέρων προγόνων ἀναγνήσεως· ἐξετιμήσατε τὴν εὐτυχῆ ἐκλογὴν τῆς ἐποκῆς, πήτις ἐστὶ βεβαιῶς ἡ ἐνδοξότερα τῆς ἀρχαιότητος, ἵσως δὲ καὶ τῆς ἱστορίας τῶν ἐθνῶν υφ' ὅλας αὐτῆς τὰς ἐπόψεις, ἀρχομένης μετὰ τοῦ Περικλέους καὶ ληγούσσης εἰς Ἀλέξανδρον τὸν Μέγαν· ἐκάροτε διὰ τὸ συμπαθητικὸς ὑμῶν συγγραφεὺς προσύτιμος τῆς μορφῆς ἔχομενος καὶ μονοτόνου διηγήσεως τὴν δραματικήν, ποικιλόχροον καὶ τερπνοτάτην μορφὴν τὴν περιγήθεως· ἐβεβαιώθητε διὰ ἔκάστη τῶν σελίδων τοῦ φιλολογικοῦ τούτου μνημείου ὑποστηρίζεται εἰς κείμενα ὅπτα καὶ αὐθεντικὰ ἀρχαίων συγγραφέων, εἰς ἀ δύναται εὔκόλως ν' ἀνατρέξῃ ὁ ἀναγνῶστης χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν οἰκείων ἔκάστῳ παραπομπῶν μυρίων καὶ ἀπειρῶν σημειώσεων· εἰδετε ἐν τῇ ζῷῃ ταύτῃ ζωγραφίᾳ τὴν ἀρχαιότητα περιστοιχιζομένων ὑπὸ τῶν παντοειδῶν αὐτῆς θελγύτρων, ἀτινα δικαιώς ἀνέδειξαν αὐτὴν διανοτικὸν μητέρα καὶ τροφὸν τῆς ἀνθρωπότητος· συνδιελέχθητε μετὰ τῶν ἐνδοξότερων αὐτῆς ἀνδρῶν· ἥκροάσθητε τῶν δεινοτέρων ὅπτῶν, τῶν εὐθυγράφων, τῶν σοφίτῶν, τῶν ὑψηλοτέρων φιλοσόφων, τῶν μεγαλειτέρων καλλιτεχνῶν, τῶν μεγαλοφυεστέρων ποιτῶν καὶ ποιτρῶν αὐτῆς· εἰσίλθατε εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον τῶν ἀρχαίων καὶ μάρτυρες ἐγείνετε τῶν οἰκιακῶν αὐτῶν ἥθῶν καὶ ἔθίων, τῶν ἀμοιβαίων φιλιῶν καὶ ἀντιπαθειῶν, τῶν θλίψεων καὶ τῶν χαρῶν, καὶ ἐν γένει τῆς ἀστικῆς κινήσεως τῆς κοινωνίας των· ἐθαυμάσατε τὰ ὥραῖα καὶ ἄθονα τῆς τέχνης ἀριστουργήματα, τὰ δόποια ἐσπουδάσατε εἰς τὰς πόλεις, ἃς μετὰ τοῦ Ἀναχάρσιδος ἐπεσκέψθητε· ἐκλίνατε μετὰ σεβασμοῦ τὴν κεφαλὴν ἐνώπιον τῶν ἀκεραιῶν, πήθικωτάτων, μαρμαρίνων ἐκεί-

νων χαρακτήρων, τοὺς ὅποιους θὰ ἔχετε πάντοτε, ὡς ἐλπίζω, πρὸ τῶν ὑμετέρων δῆθαλμῶν· ἀνεγνωρίσατε διὰ τὸ ἀγαθὸς Βαρθολομαῖος, δεῖτις ἐδαπάνησιν τριάκοντα ἔτι τῆς ζωῆς του εἰς τὴν ἀνοικοδομηθεῖν τοῦ μνημείου τούτου, καὶ δεῖτις εἶχε προπάντων ὑπὸ ὅψει τὴν μόρφωσιν τοῦ γυναικείου φύλου, ἐφάνη ἔξις νὰ ἐφελκύσῃ τὸν συμπάθειαν πάντων ὑμῶν, καὶ μάλιστα τῶν Κυριῶν, αἴτινες ἔστωσαν πεπεισμέναι ὅτι τοῦ συγγράμματος τούτου ἡ ἀνάγνωσις ἔδεται καθ' ὑπερβολὴν ὀφέλιμος δι' αὐτᾶς καὶ τερπνός, διότι εὐηγέρσουσιν ἐν αὐτῷ, πλὴν πολλῶν ἥθικωτάτων οἰκογένειακῶν λεπτομερειῶν, καὶ τὴν μυθιστορικήν καὶ ρωμαντικήν ἀμβροσίαν τὴν ὄποιαν ἡ αισθηματικὴ καὶ ποιητικὴ τάσις τῆς φαντασίας τῶν ἐπιδιώκει, καὶ δικαιώς, ἐν πάσῃ διανοτικῇ τροφῇ· ἥσθιάνθητε πληρέστατα, ἐκ τοῦ τεμαχίου τὸ ὅποῖον ἀνέφερον ὑμῖν αὐτολεξεῖ, τὴν ἀρμονίαν τῶν φράσεων, τὴν ἐπιτυχῆ ἐκλογὴν τῶν λέξεων, τὴν γλαφύρτητα τοῦ ὕφους, αἴτινες χαρακτηρίζουσι τὸ φιλολογικὸν τούτο προϊόν τοῦ ΙΗ^ο αἰῶνος, ὅπερ δύναται δικαιώς νὰ θεωρῆται ἐκ τῶν τελειοτέρων τῆς γαλλικῆς μεγαλοφύτας· ἐγείνθητε τῆς πλήρους ἀτικοῦ ἀλατοῦ εὐχυμίας τῶν ἐν αὐτῷ διεσπαρμένων ἀνεκδότων, τα δόποια τόσον σαφῶς ἐκδηλοῦσι τὰς σχέσεις καὶ ὄμοιότητας, αἴτινες ὑπάρχουσι μεταξύ τοῦ Ἐλληνικοῦ πνεύματος καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ γαλλικοῦ ἔθνους· καὶ τέλος ἥκροάσθητε, χάριν τοῦ ἀριστουργήματος τούτου, τὴν ἐμὴν ἐλλειπῆ καὶ ἄκομψον διάλεξιν μετὰ πολλῆς τῆς ἀνοχῆς, διὰ τὴν ὄποιαν καὶ εὐχαριστῷ ὑμᾶς ἀπὸ καρδίας. Δὲν μοι μένει δὲ ἄλλο, νὰ παρακαλέσω, διὰ τελευταίαν χάριν, πάντας καὶ πάσας ὑμᾶς νὰ μὴ ἀρκεσθῆτε εἰς τὰ παρ' ἔμοι συντόμιας καὶ ἀτέχνως λεχθέντα, ἀλλά, σπεύδοντες εἰς τὸ σχετισθεῖναι αὐτοπροσδώπως μετὰ τοῦ φιλέλληνος καὶ σοφοῦ Βαρθολομαίου, νὰ ἀφιερώσητε τινάς τῶν πολυτίμων στιγμῶν δας εἰς τὴν θελκτικωτάτην ἀνάγνωσιν τῆς « Περιγήθεως τοῦ νέου Ἀναχάρσιδος εἰς τὴν Ἑλλάδα ».

Κ. ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΛΛΙΑΔΗΣ

Ἐπισκοπῶν τις τὴν κατάστασιν τῆς κατὰ τὴν τελευταίαν πεντηκονταετηρίδα τοῦ ἔθνους ὑμῶν πνευματικῆς κινήσεως ἐν τῇ ὑμετέρᾳ τῇδε χώρᾳ, ἀδιστάκτως πείθεται διὰ κατά τὴν τρίτην καὶ τετάρτην αὐτῆς δεκαετηρίδα μεγίστη ἐγένετο πρὸς τὰ πρόσδω ὄθησις, ἀποθαυμάζει τοὺς ἄνδρας, οἵτινες εἰς τοῦτο συνεβάλοντο, καὶ οὐχὶ ἄνευ δυσθυμίας ἀτενίζει πρὸς τὸ μέλλον, τὸ παρόν ἀναλογιζόμενος καὶ τὴν ὁσπιτερίαν ἐκδειπνεῖ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων. Η εἰκάς τῶν ἑτῶν 1860 ἥως 1880 ἦν εἰκάς ἐτῶν γονίμων, καθ' ἥν ἀνδρες λόγιοι ὑπὸ ἐνθέου πρὸς τὴν ὥθικήν πρόσδοσον τοῦ ἔθνους ζῆλου ἐμφορούμενοι πυρετώδη διεξῆγον ἐργασίαν καὶ λόγῳ τε καὶ ἔργῳ πνευματικήν ἀναγέν-

νησίν ἐπὶ τῶν παρὸν τοῖς ἄλλοις προπυγμένοις ἔθνεσι γιγνομένων ἐρειδόμενοι εἰργάζοντο. Ἱδρυον τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Φροντιστήριον καὶ, τούτου καταλειφθέντος, τὸν Ελληνικὸν Φιλολογικὸν Σύλλογον, συνεσπειρῶντο ἐν αὐτῷ, τῷ πνεύματι τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Εὐριπίδου, τοῦ Δημοσθένους, ἐπευλογουμένῳ τῇ θεοεικέλῳ μορφῇ τοῦ ὑπερόχου καὶ αἰωνίου τοῦ σύμπαντος ἀποδοῦ, καὶ ἀπεδείκνυον ζῶν μεταγγιζομένην ἐν ταῖς φλεψὶ τῶν τε ἐνταῦθα καὶ ταῖς ἐπαρχίαις δημογενῶν, ζῶν δι' ής εὐελπίς πνευματικής κίνησίς ἐτελεῖτο. Η κοινὴ ἐκείνη δρᾶσις πάρηλθεν, οἱ πηγούμενοι καὶ ἐργάται αὐτῆς ὁσμέραι ἐκλείπουσι, διότι